

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/810/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7215202515
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7215202515.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a sudcov JUDr. Táni Veščičíkovej a JUDr. Dany Bystrianskej v právnej veci žalobkyne O.. I. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom v G., Č. V. XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Azariová & Ružbašan, Law firm, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kmeťova 26 proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o zaplatenie 879,68 eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 25C/91/2015-91 zo dňa 10.11.2015 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom označeným v záhlaví zamietol žalobu žalobkyne o náhradu škody za nezákonné rozhodnutie podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa za nezákonné označila uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Okresný dopravný inšpektorát zo dňa 17.12.2013, ktorý vzniesol voči žalobkyňi obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví, obžalobu sp.zn. 3Pv 788/2012, ktorú podala Okresná prokuratúra Košice 6.2.2013, o ktorej rozhodol podľa § 158 Trestného zákona Okresný súd Košice II dňa 11.2.2013 trestným rozkazom sp.zn. 3T 11/2013, a 26.11.2013 rozsudkom tak, že žalobkyňa bola uznaná vinnou. Skutok kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví mala žalobkyňa spáchať tým, že v Košiciach dňa 9.11.2012 v čase o 12,05 spôsobila dopravnú nehodu, nedaním prednosti v jazde osobnému motorovému vozidlu Seat Ibiza, EČV: G. XXX I., ktoré riadila L.. M. G.. V dôsledku nesprávneho vedenia jej vozidlo prešlo do protismeru, kde sa zrazilo s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom značky Nissan Primera EČV: G. XXX W., vedeným vodičom N. D.. Ten pri dopravnej nehode utrpel pomliaždenie hlavy bez otrasu mozgu, podvrtnutie krčnej chrbtice a podvrtnutie ľavého kolenného kĺbu s dobou liečenia a práceneschopnosti od 9.11.2012 do 6.12.2012. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 7To 24/2014-162 žalobkyňu spod obžaloby z uvedeného skutku oslobodil v celom rozsahu, lebo skutok ktorého sa mala dopustiť podľa obžaloby nie je trestným činom a jej konanie nie je možné posúdiť ako protiprávne.

Škodu žalobkyňa uplatnila vo výške 879,68 eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo žalovanej sumy od 15.12.2014 do zaplatenia a pozostávala zo žalobkyňou zaplatených trov právneho zastupovania advokátskej kancelárii Azariová & Ružbašan Law firm s.r.o. Košice, vo výške 580,88 eur, t.j. 168,- eur za podané odvolanie, 168 eur za účasť na pojednávaní vo veci 3T 11/2013 21.3.2013 a 252,- eur za obhajobu v trestnom konaní 3T 11/2013, (účasť na pojednávaniach 3 x v trestnom konaní) a trov dokazovania zaplatených za znalecký posudok č. 54/2013 znalca O.. N. U. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, vo výške 298,80 eur, o ktorý žalobkyňa požiadala prostredníctvom advokáta.

Prvostupňový súd konštatoval, že žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody na súde potom, čo podala bezvýsledne návrh na predbežné prejednanie náhrady škody na Ministerstve spravodlivosti SR, v ktorej

podrobne popísala v čom videla nezákonnosť jednotlivých rozhodnutí štátnych orgánov vydaných v trestnom konaní vedenom proti nej. Za nezákonné žalobkyňa pokladala jednak rozhodnutie o vznesení obvinenia vydané orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj obžalobu podanú voči nej Okresnou prokuratúrou Košice II, trestný rozkaz vydaný Okresným súdom Košice II č.k. 3T 11/2013 dňa 11.2.2013 aj rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 3T 11/2013 zo dňa 26.11.2013. Ministerstvo spravodlivosti SR sa vo svojej odpovedi vyjadrilo k nezákonnosti rozsudku Okresného súdu Košice II, ale bez posúdenia nezákonnosti rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní a vec nepostúpilo inému orgánu podľa § 4 ods. 2, 3 Zákona č. 514/2003 Z.z.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že dňa 16.11.2012 bolo uznesením OOPZ, Okresným dopravným inšpektorátom začaté trestné stíhanie voči žalobkyňi podľa § 158 Trestného zákona, uznesením Okresného riaditeľstva PZ, Okresného dopravného inšpektorátu zo dňa 17.12.2012 ČVS: ORP-343/DI-KE-2012 bolo voči žalobkyňi vznesené obvinenie pre zhora uvedený skutok. Žalobkyňa sťažnosť nepodala proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Žalobkyňa však podala odpor (19.3.2013) proti trestnému rozkazu Okresného súdu Košice II, č.k. 3T 11/2013 - 93 zo dňa 11.2.2013, ktorým rozhodol o podanej obžalobe sp. zn. 3Pv 788/2012-6 a splnomocnila Advokátsku kanceláriu Azariová & Ružbašan Law firm s.r.o. Košice, so sídlom Kmetova 26, Košice svojim zastupovaním. Z obsahu zápisníc o hlavných pojednávaniach na tomto súde vyplynulo, že právny zástupca žalobkyne sa zúčastnil na hlavných pojednávaniach dňa 28.5.2013, 5.9.2013, 26.11.2013 a 24.4.2014, žalobkyňa v trestnom konaní predložila znalecký posudok vyhotovený O.. N. U. č. 54/2013. Proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 26.11.2013 č.k. 3T 11/2013-145, ktorý ju uznal vinnou zo spáchania prečinu podľa § 158 Trestného zákona a uložil jej peňažný trest vo výške 500 Eur žalobkyňa podala dňa 10.12.2013 odvolanie. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 7To 24/2014-162 zrušil predmetný rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a oslobodil žalobkyňu spod obžaloby Okresnej prokuratúry Košice II sp.zn. 3Pv 788/2012 zo dňa 6.2.2013. Z citovaného rozsudku Krajského súdu Košice vyplýva, že odvolací súd dospel po vyhodnotení dôkazov k odlišnému názoru ako súd prvého stupňa, a konštatoval, že zodpovednosť za dopravnú nehodu neniesla obžalovaná a jej konanie nemožno posúdiť ani ako iné protiprávne konanie.

S poukazom na § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z.z.) súd prvého stupňa právne uzavrel, že základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle vyššie uvedeného t. j zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, ktorým bola spôsobená škoda, neboli dané. Poukázal na skutočnosť, že platný Trestný zákon a ani Trestný poriadok nerieši nároky obvineného, resp. obžalovaného na nahradenie jeho trov konania pre prípad, že bude spod obžaloby oslobodený. Dospel k záveru, že vychádzajúc z ustanovení § 6 ods. 1 až 3 Zákona č. 514/2003 Z.z. pre uplatnenie nároku na náhradu škody žalobkyňou neboli splnené zákonné predpoklady citované týmto ustanovením, lebo ako uviedol, nezákonné rozhodnutia v príčinnej súvislosti s ktorými žalobkyňa uplatňuje svoj nárok na náhradu škody, pokladal síce „za zrušené v dôsledku rozsudku Krajského súdu v Košiciach“, ale na druhej strane uviedol, že trestný rozkaz a rozsudok súdu prvého stupňa nenadobudli právoplatnosť a nedošlo k ich zrušeniu alebo zmene ako nezákonných právoplatných rozhodnutí. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobkyňa nepodala riadny opravný prostriedok, čím nespĺnila zákonný predpoklad uvedený v § 6 ods. 1 cit. zákona a zároveň nepreukázala, že podaniu sťažnosti v jej prípade bránili dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 6 ods. 2 cit. zák. Na základe uvedeného súd prvého stupňa uzavrel, že žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody nespĺňa zákonom stanovené náležitosti, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania si vymienil rozhodnúť samostatným uznesením.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a odvolaciemu súdu navrhla zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa a vyhovieť žalobe v celom rozsahu, alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnila aj náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania. Odvolanie žalobkyňa oprela o ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 O.s.p., a § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) O.s.p..

Žalobkyňa odvolanie odôvodnila tým, že súd porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie a odňal jej možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., lebo svoje rozhodnutie dostatočne

neodôvodnil. Uviedla, že vo viacerých rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva k ust. § 157 O.s.p., sa nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia pokladá za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR č.k. III.ÚS 119/03-30 odôvodnenie súdneho rozhodnutia má byť jasné a zrozumiteľné a dávať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Podľa žalobkyne súd prvého stupňa pochybil, ak uviedol, že podľa ust. § 6 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody uplatnený žalobkyňou neobstojí, lebo rozhodnutia, ktorými jej mala byť spôsobená škoda neboli zrušené ako nezákonné. Súd tiež pochybil, ak za nezákonné nepokladal uznesenie o vznesení obvinenia z 17.12.2013 a podanie obžaloby č. 3 PV 788/2012 okresným prokurátorom dňa 6.2.2013, napriek oslobodzujúcemu rozsudku krajského súdu a v tejto časti svoje rozhodnutie aj nedostatočne odôvodnil. Ako vyplýva z odvolania žalobkyne táto aj podanie obžaloby príslušným prokurátorom pokladala v kontexte oslobodzujúceho rozsudku krajského súdu za zrušené.

Podľa žalobkyne sa súd prvého stupňa dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, ak uviedol, že nepodaním sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia nespĺnila zákonný predpoklad podania riadneho opravného prostriedku, ak nepreukázala, že jej v tom bránili dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalobkyňa naopak tvrdila, že podanie obžaloby dňa 6.2.2013 Okresnou prokuratúrou Košice II je dôkazom o tom, že podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia by nebolo účinným opravným prostriedkom. V uvedenej súvislosti poukázala na právny názor vyslovený v uznesení NS SR sp. zn. 1Cdo 64/2008 z 30.9.2009, ktorý vo veci náhrady škody uplatnenej podľa zákona č. 514/2003 Z.z. judikoval, že za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nie je potrebné vyžadovať splnenie povinnosti využitia riadneho opravného prostriedku obvineným, je podanie obžaloby prokurátorom (§ 6 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z.z.). Argumentovala, že v zmysle judikatúry súdov oslobodenie spod obžaloby má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, trestného rozkazu a rozsudku súdu prvého stupňa. A aj keď nenadobudli právoplatnosť možno ich považovať za zrušené.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2, v rozsahu danom v ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p., z hľadísk uplatnených v odvolacích dôvodoch (§ 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/ a f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

Súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom, ak vychádzal z názoru, že označené rozhodnutia orgánov štátu neboli zrušené a tým neboli dané zákonné predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody žalobkyňi. Súd prvého stupňa tiež predčasne, bez dôsledného preskúmania zákonných predpokladov uplatneného nároku daných ust. § 6 ods. 1 až 3 cit. zákona uzavrel, že nárok nie je dôvodný, nakoľko žalobkyňa nepodala proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, ako riadny opravný prostriedok.

Prvostupňový súd posudzoval správne nárok na náhradu škody uplatnený žalobkyňou podľa zákona č. 514/2003 Z.z., tento zákon však na daný prípad nesprávne aplikoval.

Podľa § 6 ods. 1,2,3 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

Pri ochrane základného práva na súdnu ochranu v prípade náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nemožno podľa názoru odvolacieho súdu lipnúť na formálnom zrušení (zмене) nezákonného rozhodnutia. Za ústavne konformný treba považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, vznesením obžaloby a trestným konaním pred súdom, má oslobodzujúci rozsudok rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ale aj ďalších na toto rozhodnutie nadväzujúcich rozhodnutí, lebo tak vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania, vznesenia obvinenia, ale aj podania obžaloby.

Aj podľa právneho názoru vysloveného v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn 1Cdo 64/2008 z 30. 9. 2009 oslobodenie spod obžaloby má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Preto uznesenie o vznesení obvinenia Okresného riaditeľstva PZ, Okresného dopravného inšpektorátu zo dňa 17.12.2012 ČVS:ORP-343/DI-KE-2012 voči žalobkyňi treba pokladať za zrušené v dôsledku rozsudku Krajského súdu v Košiciach, ktorým bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená. Rovnaké dôsledky vyvolalo rozhodnutie krajského súdu aj vo vzťahu k obžalobe a trestnému rozkazu.

Bolo preto povinnosťou súdu prvého stupňa posúdiť vplyv výsledku súdneho konania v podobe oslobodzujúceho rozsudku krajského súdu na označené rozhodnutia a vo svetle hore uvedeného právneho názoru ich pokladať za zrušené. Navyše, aj podaním odporu žalobkyňou proti trestnému rozkazu sa trestný rozkaz zo zákona zrušil a rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý nenadobudol právoplatnosť možno v uvedenej súvislosti pokladať tiež za rozhodnutie zrušené.

Z obsahu znenia § 6 ods.1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že právo možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov a jej splnenie sa nevyžaduje iba ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Za takýto prípad osobitného zreteľa podľa názoru odvolacieho súdu možno považovať aj situáciu, keď žalobkyňa v prípravnom konaní síce nepodala riadny opravný prostriedok (sťažnosť) proti uzneseniu policajných orgánov o vznesení obvinenia, ale prokurátor v trestnej veci podal obžalobu na súd. Za takejto situácie totiž sťažnosť proti uzneseniu o začatí trestného stíhania zjavne nemohla byť úspešná. Preto trvanie na vyčerpaní tohto opravného prostriedku sa môže javiť ako prepiaty formalizmus zakladajúci porušenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

Súd prvého stupňa však nárok žalobkyne z vyššie uvedených hľadísk neposudzoval, nevyhodnotil uvedené skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na jeho záver o dôvodnosti nároku žalobkyne na náhradu škody, preto je jeho rozsudok predčasný a teda aj nesprávny.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 O.s.p. zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude opätovne posúdiť uplatnený nárok a po doplnení dokazovania v naznačenom smere, vychádzajúc z právneho názoru vysloveného v tomto uznesení, opätovne vo veci rozhodnúť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.